

Marian Bruggink, voorzitter
Commissie Estateplanning

'Fiscaliteit staat niet altijd voorop'

De Commissie Estateplanning is één van de zeven vakinhoudelijke commissies die het bureau van het Register Belastingadviseurs ondersteunen. Deze commissies, die bemenst worden door RB-leden, buigen zich vanuit hun eigen expertise over diverse fiscale onderwerpen. Wie zijn de leden van de Commissie Estateplanning, wat drijft hen en welke thema's hebben hun aandacht?

Door **Sandra van den Nieuwenhof**

Sinds 2021 zijn de vakinhoudelijke commissies ingebed in de verenigingsstructuur, waardoor de expertise van de leden formeel een plek heeft gekregen bij het naar buiten treden van de vereniging.

De Commissie Estateplanning bestaat uit twee leden: voorzitter Marian Bruggink en Dick Leeuw. Marian en Dick zijn vanaf het eerste uur actief in deze commissie. Marian was voorheen lid van de commissie wetsvoorstellen, waarvan de leden in 2021 de voorzitters werden van de commissies die op dat moment zijn gevormd. 'We mochten zelf kiezen wie we erbij vroegen en voor mij was dat vanzelfsprekend Dick. We kennen elkaar al sinds 2014 uit de specialistengroep en hadden altijd al veel overleg samen. Het was dus een logische beslissing om dit samen te doen. We werken overigens nauw samen met een schil van ongeveer tien specialisten op het gebied van estateplanning', licht Marian toe. 'We hebben vijf keer per jaar overleg, meestal via Teams. Dan bespreken we praktijksituaties, bestuderen jurisprudentie en literatuur en soms bereidt een deelnemer een presentatie voor. Ten minste een keer per jaar nodigen we een externe docent uit voor verdere verdieping.'

Met welke onderwerpen houdt de Commissie Estateplanning zich bezig?

Dick: 'Estateplanning gaat over advisering over de

overdracht van vermogen naar een andere persoon of volgende generatie. Dat wil zeggen dat we adviseren over hoe je dat tijdens je leven kan doen met schenken of bij overlijden met een testament. Belangrijke onderdelen van deze vorm van advisering zijn het civiele recht, waaronder het erfrecht en het huwelijksvermogensrecht. De overgang van vermogen kan ook fiscale gevolgen hebben en leiden tot verschuldigheid van inkomsten-, overdrachts-, schenk- of erfbelasting. In de praktijk houden onze leden zich vooral bezig met deze belastingheffing en de toepassing van de bedrijfsopvolgingsfaciliteiten. Als commissie houden we ons vooral bezig met de fiscale onderwerpen gerelateerd aan estateplanning, maar vergeten uiteraard de juridische aspecten niet.'

Waarom zitten jullie in deze commissie?

Marian vertelt dat ze het een interessant vakgebied vindt. 'Het komt heel dicht bij mensen. Omdat het op het grensgebied ligt tussen civiel en fiscaal schrikt het veel adviseurs af. Ik kom situaties tegen waarbij huwelijkse voorwaarden of testamenten niet meer passen bij de privésituatie of het vermogen en ongewenste gevolgen hebben. Het vermogen komt dan bijvoorbeeld niet bij de juiste personen terecht of er is onnodig te veel belasting verschuldigd. Als je dit tijdig signaleert, kun je met een goed advies problemen voorkomen. Ik wil graag mijn kennis op dit gebied delen met andere

RB-leden en tools geven om hun klanten optimaal te adviseren. De belastingadviseur weet vaak heel veel van zijn klanten en is de vertrouwenspersoon van de familie. Dus hoe mooi is het als hij zijn cliënt ook op dit gebied kan adviseren.'

'Met onze kennis kunnen we, door op verzoek van het Bureau Vaktechniek commentaar te geven op wetsvoorstellen of op beleid, invloed uitoefenen via het RB. Daarmee kunnen we onze collega's in de praktijk en de klanten helpen', vult Dick daarop aan. 'Wij kunnen ook praktijkproblemen signaleren en doorgeven aan het Bureau Vaktechniek zodat zij de onderwerpen ahangig kunnen maken bij de Belastingdienst of het ministerie van Financiën. Daarnaast is het mooi om kennis te kunnen overdragen en om het met gelijkgestemden over de inhoud te hebben.'

Marian noemt daarbij dat toen de wetgeving rond de jubelton speelde, Bureau Vaktechniek en de commissie werd uitgenodigd op het ministerie van Financiën voor overleg. 'Ook over de fiscale gevolgen van het nieuwe huwelijksvermogensrecht hebben we zo'n sessie op het ministerie gehad. Dat waren nuttige gesprekken.'

Zijn er actuele onderwerpen die veel aandacht vragen binnen jullie specialisme?

Dick noemt daarbij direct: 'De bedrijfsopvolgingsfaciliteit zoals die er nu uitziet en hoe die in toekomst eruit gaat zien, zowel bij de successiewet als bij de inkomstenbelasting, raakt de meeste klanten van de RB-leden. Dus dat houdt ons natuurlijk erg bezig. En daarnaast zien we de complexiteit van de samenlevingsvormen, met bijvoorbeeld de samengestelde gezinnen,

die ook de nodige juridische complexiteit met zich meebrengen. Dat vraagt bijvoorbeeld weer extra aandacht voor de legitieme portie. Voorheen speelde dit minder dan nu en dat kan misschien te maken hebben met het individualiseren van de maatschappij.

Wat ook speelt is het nieuwe huwelijksvermogens-

Marian Bruggink:
'Inventariseren is belangrijk. Kijk welk vermogen er is, en of er misschien nog bijzondere bepalingen aan vastzitten, luister naar de wensen van de cliënt'

recht sinds 2018. Er is nu altijd sprake van privévermogen en gemeenschappelijk vermogen en er kunnen veel eerder dan in het verleden onderlinge vorderingen en schulden tussen echtgenoten ontstaan en dat is een complex geheel. In het commentaar op het Belastingplan 2023 heeft het RB opgemerkt dat dit grote box 3-gevolgen heeft. Daar is toen niks mee gedaan maar nu is toch defiscalisering aangekondigd. Dat is een mooi resultaat van de inspanningen van onder andere het RB.'

Leden Commissie Estateplanning

Mr. Marian Bruggink RB (voorzitter)

Studeerde fiscaal en notarieel recht in Leiden. Startte na haar studies als belastingadviseur in de algemene adviespraktijk van Deloitte en stapte vervolgens over naar de fiscale afdeling van NautaDutilh. Nam afscheid van de algemene belastingadviespraktijk en koos voor estateplanning. Als mede-eigenaar van Schut & Bruggink Estate Planners adviseert ze vermogende particulieren en ondernemers over hun estateplanning. Binnen het RB was ze lid van de commissie wetsvoorstellen en is voorzitter van de specialistengroep estateplanning.

Mr. Dick Leeuw CFP® RB

Studeerde fiscaal recht in Groningen, is docent belastingrecht op Hogeschool Windesheim en estate planner/belastingadviseur bij Alfa Accountants en Adviseurs. Hier startte hij zijn loopbaan na zijn studie. Werkte vervolgens onder andere bij een vermogensbeheerder en Deloitte en maakte een uitstapje naar het notariaat. Bij Alfa Accountants en Adviseurs is hij voorzitter van de specialistengroep financiële planning en van de specialistengroep vermogende particulieren en dga. Werkt bij Bureau Vaktechniek. Houdt zich vooral bezig met vaktechniek en intern fiscaal beleid.

Marian: ‘Wat ons ook bezighoudt, is in hoeverre je de belastingheffing na het eerste overlijden kunt uitstellen via het huwelijksvermogensrecht. We zijn de gemeenschap van goederen van 50/50 procent gewend, maar je kunt ook een gemeenschap van goederen hebben met de gerechtigdheid van 99 procent en 1 procent. Als degene die die 1 procent heeft als eerste overlijdt, is er maar een heel kleine nalatenschap. En dan heeft de langstlevende echtgenoot een heel groot deel van het vermogen verkregen op grond van het huwelijksvermogensrecht. De vraag is dan of dat vrij van erfenis schenkbelasting is. We zitten nu op een uitspraak van de Hoge Raad te wachten. Dit heeft ook raakvlakken met het civiele recht. Betekent dat dan ook dat je op die manier de legitieme portie kunt verminderen? Of niet? Ook goed om te benoemen, is dat niet altijd de fiscaliteit vooropstaat. Dat zie je heel duidelijk bij de samengestelde gezinnen waarbij iedere partner kinderen heeft uit een vorige relatie en samen ook een kind. Dan is vaak de wens dat de langstlevende partner goed verzorgd achterblijft maar uiteindelijk moet het vermogen bij de eigen kinderen terecht komen. Dan staat de fiscaliteit niet voorop. Een finaal verrekenbeding bij overlijden in de huwelijksvoorwaarden pakt dan niet goed uit.

Dick merkt daarbij op: ‘Ons vakgebied raakt de klanten privé, het gaat over meer dan alleen euro’s. De vraag is wat de klant echt belangrijk vindt.’

Dick Leeuw: ‘Ons vakgebied raakt de klanten privé, het gaat over meer dan alleen euro’s’

Zijn er kwesties binnen jullie vakgebied waar RB-leden alert op moeten zijn?

Marian: ‘Wij willen de leden graag meegeven om niet al te enthousiast gebruik te maken van een tweetrapsmaking. Het lijkt een hype en komt regelmatig terug in testamenten en schenkingsovereenkomsten. Zo kan bijvoorbeeld een vader met vermogen op de verkrijging van zijn dochter een tweetrap zetten en bepalen dat hetgeen daarvan resteert na het overlijden van de dochter naar de kleinkinderen gaat. De dochter kan dan de partner niet uit dat vermogen verzorgd achterlaten; dat moet uit haar eigen vermogen. En stel dat de dochter bij een Register Belastingadviseur komt voor estateplanningadvies. Dan is het goed om te beginnen met inventariseren van het aanwezige vermogen en de herkomst daarvan. Als het via schenking of testament is verkregen, kunnen er voorwaarden aan verbonden zijn.’

Dick licht toe dat de populariteit is ontstaan naar aanleiding van een tv-uitzending van Radar, ruim tien jaar geleden. ‘Daarin werd als nieuws gebracht dat er bij een overlijden soms zoveel belasting betaald moet worden dat het huis mogelijk verkocht moet worden. En de oplossing was dan een tweetraps testament. Dan is de langstlevende partner in eerste instantie de enige erfgenaam, zonder ‘schuld’ aan de kinderen. Pas wanneer de langstlevende ouder overlijdt, erven de kinderen alsnog de nalatenschap van beide ouders. Dat betekent dat je moet bijhouden wat nou dat eerste vermogen uiteindelijk was. Het wordt ook wel toegepast in een andere situatie, waarbij ouders lang over hun graf willen regeren. Bijvoorbeeld een ouder zegt: ‘Kind, jij krijgt van mij een erfenis, maar ik bepaal waar het naartoe gaat, als jij komt te overlijden.’ Met zo’n bepaling kunnen ouders bepalen dat het familievermogen in de bloedlijn moet blijven, dat het alleen naar de kleinkinderen mag, en dat het niet naar de partner gaat. Dat kan allemaal wel, maar juridisch en praktisch is dat best ingewikkeld. Daarnaast is dit testament vaak fiscaal niet optimaal.’

Hoe gaan jullie om met de standpunten die de Belastingdienst publiceert over onderwerpen op jullie vakgebied?

Uit Marians reactie blijkt dat deze vraag bij hen leeft. ‘De afgelopen tijd zijn veel kennisgroepstandpunten gepubliceerd, ook op ons vakgebied. Dit is nieuw voor de adviespraktijk. Deze standpunten hebben volgens de staatssecretaris dezelfde betekenis als een beleidsbesluit en de inspecteur is daaraan op grond van het vertrouwensbeginsel gebonden. De belastingplichtige is hier niet aan gebonden. We moeten hier nog een weg vinden hoe we hiermee om moeten gaan. Gelukkig is er in de vakliteratuur al de nodige aandacht aan de formele aspecten besteed.’

Dick zegt dat als het hen past, ze het kunnen toepassen. ‘En als we het niet eens zijn met dit standpunt en hiervan afwijken, dan moeten we de klant wijzen op het risico van een discussie met de Belastingdienst.’

Tot slot: wat willen jullie meegeven aan de RB-leden?

Dick stelt dat ze in de flexibele schil wel wat vers bloed kunnen gebruiken. ‘Als er mensen zijn die daar belangstelling voor hebben, zijn ze van harte welkom om deel te nemen.’ ‘Waarbij kennis en ervaring van estateplanning op prijs wordt gesteld’, voegt Marian hier aan toe. <<<